

Załącznik nr 1 do uzasadnienia

Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w sprawie zgłaszanych uwag i wniosków do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów...”

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Odniesienie do uwag z opiniowania (art. 91 ust. 1 i ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym)					
Prezydent Miasta Rzeszowa	<u>Działanie MRzOeUa</u> Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania indywidualnego poprzez realizację uchwały antysmogowej <u>Działanie MRzInZe</u> Szczegółowa inwentaryzacja źródeł niskiej emisji (obiektów, w których powinna nastąpić wymiana kotłów na paliwo stałe) w strefie miasto Rzeszów.	1. Uchwała antysmogowa nie zawiera informacji dot. liczby kotłów do wymiany – należy doprecyzować z czego wynika liczba 9220 kotłów do wymiany. 3. Brak szczegółowych informacji na temat danych jakie miałyby zawierać inwentaryzacja źródeł niskiej emisji). 4. Brak prawnych instrumentów, które dałyby możliwość pozyskania informacji do inwentaryzacji od osób fizycznych. Brak prawnych instrumentów, które dałyby możliwość pozyskania informacji do inwentaryzacji od instytucji zajmujących się dofinansowaniem działań mających na celu poprawę jakości powietrza (wymiany kotłów, np. WFOŚiGW).	Liczba kotłów do wymiany, wynikająca z przeprowadzonej na terenie miasta Rzeszowa inwentaryzacji (Prezydent Miasta Rzeszowa udostępni dane Wykonawcy). Sprecyzowanie danych, które obligatoryjnie miałyby znaleźć się w inwentaryzacji.	Dla miasta Rzeszowa, została przeprowadzona inwentaryzacji źródeł niskiej emisji (objęła ona około 87% punktów adresowych na terenie miasta), w związku z czym zasadnym byłoby uwzględnienie liczby kotłów do wymiany, wynikających z w/w inwentaryzacji. Planowana do realizacji Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków ma zawierać bardzo szczegółowe dane dot. źródeł emisji w sektorze komunalno – bytowym. Przeprowadzenie takiej inwentaryzacji jest procesem długotrwałym i bardzo kosztownym, a jednocześnie utrudnionym, ze względu na obowiązujące obecnie uregulowania prawne dot. ochrony danych osobowych i kompletny brak przepisów	Uwzględniono – w Programie uzupełniono informacje o: - sposobie wyznaczenia liczby kotłów do wymiany - danych niezbędnych do uzyskania w trakcie inwentaryzacji. Samorząd województwa nie posiada kompetencji do zmiany prawa krajowego. Inwentaryzację należy wykonać na mocy aktu prawa miejscowego – Programu ochrony powietrza.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>prawa w zakresie możliwości pozyskania informacji od osoby fizycznej, ale również od instytucji przyznających dofinansowania na realizację zadań związanych z ochroną powietrza.</p> <p>Na terenie Rzeszowa zinwentaryzowano około 87% punktów adresowych – brak uszczegółowienia danych jakie mają znaleźć się w inwentaryzacji, spowoduje konieczność zdublowania danych, które dla terenu Rzeszowa są już znane.</p>	
	<p><u>Działanie MRzHrFi</u> Opracowanie i przyjęcie przez samorząd gminny szczegółowego harmonogramu rzeczowo – finansowego gwarantującego realizację uchwały antysmogowej.</p>	<p>Zmiana daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji działania naprawczego.</p>	<p>Planowane daty rozpoczęcia realizacji działania naprawczego: I etap – 2023-01-01 Planowane daty zakończenia realizacji działania naprawczego: I etap – 2023-06-30 Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego: I etap – 2023-06-30</p>	<p>Dla strefy miasto Rzeszów obowiązuje zaktualizowany w styczniu br. Program ograniczania niskiej emisji, w którym zawarty jest harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości powietrza, opracowany na podstawie inwentaryzacji źródeł niskiej emisji (konieczność jego opracowania wynikała z Programu ochrony powietrza). W/w Program i zawarty w nim harmonogram obowiązują do końca 2022 r., stąd</p>	<p>Nie uwzględniono – na podstawie funkcjonującego Programu ograniczania niskiej emisji można opracować harmonogram.</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				bezzasadne jest opracowanie w tym samym terminie następnego dokumentu, zawierającego bardzo zbliżone zapisy. Dodatkowo, przesunięcie terminu realizacji analizowanego działania da możliwość pozyskania informacji na temat wymienionych i wymienianych źródeł ogrzewania (z dofinansowaniami z trwających Programów), stąd opracowany w 2023 harmonogram będzie bardziej aktualny, rzetelny i szczegółowy.	
	<u>Działanie MRzSyDo</u> Stworzenie przez samorząd gminny systemu dotacji wymiany źródeł ciepła na ekologiczne dla osób fizycznych.	Zmiana daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji działania naprawczego.	Przesunięcie daty I etapu na 2023-07-01 i analogicznie dat kolejnych etapów.	Zsynchronizowanie terminu stworzenia systemu dotacji z harmonogramem rzeczowo – finansowym oraz pozyskanie w tym czasie niezbędnej wiedzy o wymianach dokonanych w ramach trwających Programów, pozwoli na ustalenie skali pomocy oraz na przygotowanie się Gminy Miasto Rzeszów do realizacji działań, które wykraczać będą poza zewnętrzne finansowanie (Rzeszów nie ma możliwości skorzystania z	Nie uwzględniono – realizacja działania jest konieczna jak najszybciej, aby wspomóc mieszkańców Rzeszowa w wymianie kotłów.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				programów typu „Stop Smog”.)	
	<u>Tabela 1-38</u> Działanie MRzObZi	Zmiana zapisu dot. wskaźników monitorowania postępu dla działania naprawczego	Powierzchnia [m ²] nasadzonej zieleni Udział % zieleni w ogólnej powierzchni terenów zielonych w gminie	Doprecyzowanie zapisów dot. wskaźnika monitorowania postępu dla działania.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy dot. działania i wskaźnika realizacji.
	<u>Tabela 1-37</u> Działanie MRzDoFi Zorganizowanie doradztwa energetycznego w gminie	Zmiana zapisu dot. szacowanych kosztów realizacji działania naprawczego.	Koszt zatrudnienia specjalisty na etat.	Podany dla zadania szacunkowy koszt wydaje się być zaniżony.	Uwzględniono – podwyższono szacunkowy koszt realizacji działania.
	<u>Rozdział 1.10.4</u> Źródła finansowania działań naprawczych.	1. Brak uwzględnienia aktualnych harmonogramów naborów we wskazanych źródłach finansowania oraz wskazania innych programów, dających możliwość finansowania działań związanych z jakością powietrza. 2. Znikome możliwości finansowania działań na rzecz poprawę jakości powietrza w przypadku odbiorców zbiorowych oraz brak instrumentów prawnych, które pozwalałyby na wyegzekwowanie powyższych działań na Wspólnotach Mieszkaniowych.	Aktualizacja zapisów dot. obecnie trwających Programów, wykreślenie informacji o programach/ działaniach, dla których nie przewiduje się już naborów, w ramach trwającej jeszcze perspektywy finansowej. Uwzględnienie możliwości jakie daje Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) dla realizacji działań związanych z poprawą jakości powietrza.	Dla zdecydowanej większości Programów przedstawionych w projekcie POP zakończono już nabory i nie przewiduje się kolejnych.	Uwzględniono – zapisy w rozdziale 1.10.4 zaktualizowano.
	Str. 79	Niedoszacowanie kosztów jednego metra	Podanie właściwej kwoty.	Niedoszacowanie kosztów jednego metra	Uwzględniono – szacowany koszt

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		kwadratowego zielonej infrastruktury.		kwadratowego zielonej infrastruktury powoduje błędne szacowanie kosztów działania MRzObZi.	realizacji działania podwyższono, jednak nadal jest to koszt szacowany.
	Str. 80	Niewłaściwy zapis dot. edukacji ekologicznej: „Akcje powinny obejmować ogół społeczeństw w całej gminie”.	Przeredagować zapis.	Brzmienie zapisu sugeruje, aby akcje były kierowane do ogółu społeczeństwa. Jak wiadomo poszczególne akcje edukacyjne muszą być dostosowane do grupy odbiorców – nie da się przeprowadzić jednej, wspólnej akcji edukacyjnej np. dla przedszkolaków i dla seniorów.	Uwzględniono – zapis przeredagowano.
	<u>Rozdział 4.1.4.</u> Sposób organizacji i ograniczeń ruchu pojazdów w strefie	Wniosek o doszczegółowienie zapisu dot. sposobu organizacji i ograniczeń ruchu pojazdów w strefie.	Wprowadzić zapis, iż ograniczenia nie będą dotyczyć pojazdów transportujących odpady komunalne na terenie miasta i sąsiadujących Gmin.	Ograniczenia dla pojazdów transportujących odpady spowodowałyby dezorganizację w odbiorze odpadów.	Uwzględniono – dodano odpowiedni zapis odnośnie pojazdów transportujących odpady.
	<u>Tabela 4-2</u> Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania Działanie SMRzII Ssg	Wniosek o doszczegółowienie zapisu dot. zakazu używania spalinowego sprzętu ogrodniczego i grilli w zakresie używania spalinowego sprzętu ogrodniczego do koszenia trawników (utrzymanie zieleni miejskiej).			Nie uwzględniono – zakaz używania spalinowego sprzętu ogrodniczego może obowiązywać kilka-kilkanaście dni w roku i powinien dotyczyć wszystkich podmiotów i osób fizycznych na terenie gminy.
	Uwaga ogólna	Ustawowe możliwości odraczania kar nakładanych przez WIOŚ.			Wyjaśnienie - Samorząd województwa nie posiada kompetencji

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
					do zmiany prawa krajowego.
<p align="center">Odniesienie do uwag z konsultacji (w myśl art. 91 ust. 9 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz w związku z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko)</p>					
WIOŚ	Str. 25 akapit 2	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „W rocznej ocenie jakości powietrza za 2018 ² rok przy określeniu obszarów przekroczeń dla średniodobowego stężenia pyłu PM10, średniorocznego poziomu pyłu PM2,5 fazy II i średniorocznego poziomu benzo(a)pirenu wykorzystano metodę szacowania opartą na wynikach modelowania z lat 2017-2018, rozkładzie emisji ze szczególnym uwzględnieniem emisji powierzchniowej, reprezentatywności stanowisk pomiarowych pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu, na których wystąpiły przekroczenia oraz wykonane dla roku 2018 rozkłady stężenia średniorocznego pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu oraz rozkład ilości dni z przekroczeniem dobowej	„W rocznej ocenie jakości powietrza za 2018 ² rok przy określeniu obszarów przekroczeń w zakresie dopuszczalnego dobowego stężenia pyłu PM10, dopuszczalnego średniorocznego stężenia pyłu PM2,5 – II faza oraz docelowego średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu wykorzystano wyniki pomiarów intensywnych wykonywanych na stałej stacji pomiarowej w mieście Rzeszów oraz metody szacowania z wykorzystaniem wyników modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze dla roku 2018 wykonanego przez IOŚ-PIB i modelowania dla roku 2017.”	Doprecyzowanie metod wykorzystanych w rocznej ocenie jakości powietrza	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		normy pyłu PM10 metodą modelowania matematycznego."			
	Str. 26 Tabela 1-3	kolumna z wartościami stężenia – proponujemy zmienić nagłówki:	„Maksymalna wartość stężenia PM10 z obliczeń [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] śr. dobową” zmienić na „Maksymalna wartość 36 max ze stężeń dobowych [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] z obliczeń” „Wartość stężenia PM10 z pomiaru [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] śr. dobową” zmienić na „Wartość 36 max ze stężeń dobowych PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] z pomiaru” „Liczba przekroczeń” zmienić na „Liczba przekroczeń z obliczeń”	Doprecyzowanie informacji o danych zamieszczonych w tabeli	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 29 tekst nad tabelą 1-8	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Ww. rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu określa ponadto poziomy informowania oraz alarmowe dla niektórych substancji:”- co sugeruje że wartości poziomu informowania i alarmowego dobowego stężenia pyłu PM10 zestawione w tabeli 1-8 zostały określone w rozporządzeniu MŚ z 24 sierpnia 2012 r.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. (Dz. U. 2019 r. poz. 1931) zmieniające rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r. poz. 1031) wprowadziło od 11 października 2019 r. niższe poziomy alertowe w zakresie dobowego stężenia pyłu PM10:	Doprecyzowanie zapisu	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
	Str. 33 tabela 1-9	błędne dane zestawione w tabela 1-9 –korekta danych	Wartość średnioroczną dla pyłu PM10 w roku 2014 poprawić na 28,6 Wartość średnioroczną dla pyłu PM10 w roku 2016 poprawić na 27,5 Wartość 36 max PM10 w roku 2016 poprawić na 48,2 Wartość średnioroczną dla pyłu PM2,5 w roku 2014 poprawić na 23,4 Wartość średnioroczną dla pyłu PM2,5 w roku 2016 poprawić na 22,2	Korekta danych na podstawie badań PMŚ	Uwzględniono – dane skorygowano.
	Str. 33	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Najwyższe przekroczenie poziomu dopuszczanego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 w Rzeszowie zanotowano w 2017 roku (o 9,8 µg/m³).”	„Najwyższe przekroczenie 36 max ze stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 w Rzeszowie zanotowano w 2017 roku (o 9,8 µg/m³).”	podane dane dotyczą maksymalnej wartości 36 dnia z przekroczeniem a nie maksymalnego stężenia dobowego	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 33	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „W 2018 roku w strefie miasto Rzeszów stężenie średniodobowe pyłu zawieszonego PM10 przekroczyło poziom dopuszczalny o 4 µg/m³.”	„W 2018 roku w strefie miasto Rzeszów 36 max ze stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 przekroczyło poziom dopuszczalny o 4 µg/m³.”	podane dane dotyczą maksymalnej wartości 36 dnia z przekroczeniem a nie maksymalnego stężenia dobowego	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 116 akapit 10	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Na podstawie przekazywanych sprawozdań z realizacji działań naprawczych, a także w oparciu o wyniki	„Na podstawie przekazywanych sprawozdań z realizacji działań naprawczych, a także w oparciu o wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza realizowanych w	doprecyzowanie instytucji realizującej PMŚ	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>pomiarów zanieczyszczeń powietrza prowadzonych przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, Zarząd Województwa podkarpackiego powinien dokonywać co roku szczegółowej oceny wdrożenia Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej, która powinna skutkować ewentualną korektą kierunków i poszczególnych działań naprawczych.”</p>	<p>ramach państwowego monitoringu środowiska przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Zarząd Województwa podkarpackiego powinien dokonywać co roku szczegółowej oceny wdrożenia Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej, która powinna skutkować ewentualną korektą kierunków i poszczególnych działań naprawczych.” – doprecyzowanie instytucji realizującej PMŚ</p>		
	Str. 142 akapit 3	<p><u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „System działań krótkoterminowych uruchamiany jest w przypadku co najmniej zaistnienia ryzyka osiągnięcia lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych – wówczas działania mają wyłącznie charakter informacyjny, natomiast w przypadku zaistnienia osiągnięcia lub przekroczenia poziomów informowania lub alarmowych substancji podejmowane są określone działania.”</p>	<p>System działań krótkoterminowych uruchamiany jest w przypadku co najmniej zaistnienia ryzyka przekroczenia lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych – wówczas działania mają głównie charakter informacyjny. Pozostałe działania realizowane są zgodnie z zapisami Programu Ochrony Powietrza. Natomiast w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia lub przekroczenia poziomów informowania lub alarmowych substancji</p>	<p>Doprecyzowanie informacji o działaniach podejmowanych przy poszczególnych stopniach alertów w PDK</p>	<p>Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
			podejmowane są dodatkowe działania krótkoterminowe.		
	Str. 149 akapit 3	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Do obliczeń można zastosować średnioroczną wartość uzyskaną z pomiarów prowadzonych przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie.”	„Do obliczeń można zastosować średnioroczną wartość uzyskaną z pomiarów realizowanych w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.”	doprecyzowanie instytucji realizującej PMŚ	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 160	usunąć tekst „Największy błąd względny wystąpił w Sanoku i Jarosławiu, co może być spowodowane złą jakością paliwa używanego do ogrzewania indywidualnego w tych miastach.”		Nie dotyczy obszaru strefy miasto Rzeszów	Uwzględniono – zbędne zdanie usunięto.
	Str. 161 <u>tabela 4-1</u>	w tabeli zamieszczono zarówno stwierdzone przekroczenia poziomów alertowych PM10 zaraportowane do WCZK przez WIOŚ w Rzeszowie w 2017 r, jak również informacje przesyłane przez Inspektorat o ryzyku wystąpienia takich zdarzeń. Dane proponuje się poprawić	Tabela z poprawnymi danymi umieszczona pod tabelą z uwagami	Korekta danych na podstawie danych PMŚ	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	<u>Str. 161</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych	„Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania w sytuacji wystąpienia ryzyka	Doprecyzowanie informacji o działaniach podejmowanych przy	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>oraz sposób postępowania w sytuacji wystąpienia ryzyka przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu lub przekroczenia tego poziomu ogranicza się do działania informacyjnego. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) powiadamia w sposób zwyczajowo przyjęty o ryzyku przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu lub przekroczeniu tego poziomu.”</p> <p>Ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu objęte jest działaniami poziomu I i oprócz benzo(a)pirenu dotyczą również pyłu PM10 i pyłu PM2,5. Działania dotyczące ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych nie są działaniami krótkoterminowymi, które stosuje się w odniesieniu do ryzyka przekroczenia poziomów informowania i</p>	<p>przekroczenia poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu PM10 i pyłu PM2.5 średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu lub przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego głównie dotyczy działania informacyjnego realizowanego przez WCZK. Pozostałe działania realizowane są zgodnie z zapisami Programu Ochrony Powietrza. Dodatkowo przy wystąpieniu ryzyka przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 wzmagane są kontrole kotłów domowych w zakresie stosowania się do ustawowego zakazu spalania odpadów w instalacjach do tego nieprzystosowanych”.</p>	poszczególnych stopniach alertów w PDK	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		alarmowego pyłu PM10. Najczęściej dotyczą one dłuższego okresu w ciągu roku (nawet kilka miesięcy) dlatego działania dla samorządów powinny dotyczyć realizacji działań określonych w Programach ochrony Powietrza			
	Str.163 tabela 4-2	<u>proponujemy korektę zapisów:</u>	<p>Korekta tytułu: POZIOM I (kolor żółty - ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego)</p> <p>POZIOM I Działanie SMRzkInf</p> <p>- <u>korekta działania:</u> Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego</p> <p>- <u>korekta sposobu działania:</u> Informacje na stronie internetowej o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 lub docelowego benzo(a)pirenu</p> <p>POZIOM I wprowadzenie działania SMRzPop</p>	Doprecyzowanie działań przy poszczególnych alertach PDK i ujednolicenie postępowania z procedurą GIOŚ	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
			<p>- <u>działanie</u>: realizacja zadań określonych w Programie ochrony Powietrza</p> <p>- <u>sposób działania</u>: realizacja zadań przez samorządy zgodnie z przyjętym harmonogramem</p> <p>- <u>rodzaj emisji</u>: emisja powierzchniowa</p> <p>- <u>wykonawca (podmiot realizujący zadanie)</u>: gmina</p> <p>- <u>jednostka kontrolna</u>: Zarząd Województwa poprzez sprawozdawczość z realizacji POP</p> <p>POZIOM I Działanie SMRzISo</p> <p>-<u>korekta sposobu działania</u>: Wzmożenie kontroli kotłów domowych w tym zakresie przy wystąpieniu ryzyka przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10</p> <p>POZIOM I Działanie SMRzIOm</p> <p><u>Korekta sposobu działania</u>: Zalecenie dla mieszkańców strefy – jeżeli jest to możliwe, nie należy stosować paliwa stałego (węgla, drewna) do ogrzewania lub stosować węgiel lepszej jakości.</p>		

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
			<p>Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu stosowania paliw określonych w §6 uchwały nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego (uchwała antysmogowa).</p> <p>POZIOM II Działanie SMRzIIOm <u>Korekta sposobu działania:</u> Zalecenie dla mieszkańców strefy – jeżeli jest to możliwe, nie należy stosować paliwa stałego (węgla, drewna) do ogrzewania lub stosować węgiel lepszej jakości. Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu stosowania paliw określonych w §6 uchwały nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego (uchwała antysmogowa).</p> <p>POZIOM III Działanie SMRzIIIOm <u>Korekta sposobu działania:</u> Zalecenie dla mieszkańców strefy – jeżeli jest to możliwe, nie należy stosować paliwa stałego (węgla, drewna) do</p>		

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
			ogrzewania lub stosować węgiel lepszej jakości. Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu stosowania paliw określonych w §6 uchwały nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego (uchwała antysmogowa).		
	Str. 166 sposób postępowania organów administracji i podmiotów korzystających ze środowiska Pkt. 3 zadania GIOŚ	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „- powiadamianie organów o stanie jakości powietrza i wystąpieniu ryzyka wystąpienia lub wystąpieniu przekroczeń poziomów dopuszczalnych, docelowych i alarmowych substancji w powietrzu,”	„-powiadamianie WCZK i Zarządu Województwa o ryzyka wystąpienia lub wystąpieniu przekroczeń poziomów dopuszczalnych, docelowych, informowania alarmowych określonych dla pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu”	w przypadku działań krótkoterminowych GIOŚ nie informuje o stanie środowiska a wyłącznie o wystąpieniu poziomów alertowych. Ponadto należy doprecyzować organy informowane przez GIOŚ.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 166 sposób postępowania organów administracji i podmiotów korzystających ze środowiska Pkt. 6 zadania WCZK:	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „- współpracę z podmiotami realizującymi monitoring środowiska”	współpracę z Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska realizującym monitoring jakości powietrza w ramach Państwowego monitoringu środowiska, poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie”	alerty ogłaszanie są przez WCZK po otrzymaniu informacji o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych docelowych i informowania alarmowych po otrzymaniu informacji z GIOŚ miejscowego RWMS.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 168 Tryb ogłaszania wdrożenia działań krótkoterminowych dla pyłu zawieszonego	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „istnieje ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10”	„istnieje ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P”	alert I stopnia nie dotyczy wyłącznie poziomów dobowych pyłu PM10	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
	PM10 w strefie miasto Rzeszów System informowania społeczeństwa 1. Poziom 1 (kolor żółty)		– ponieważ powiadomienia dotyczą pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.		
	<u>Str. 168</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> 1) powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego – poziom 1 żółty”	powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego – poziom 1 żółty”	powiadomienia dotyczą pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	<u>Str. 168 Poziom 1 (żółty)</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10.”	„Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P”	powiadomienia dotyczą pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	<u>Str. 168 Poziom 1 (żółty)</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „1. Warunek wymagany do ogłoszenia informacji: wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego (o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny lub o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy) pyłu zawieszonego PM10.”	„1. Warunek wymagany do ogłoszenia informacji: wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P”	poziom I dotyczy poziomów dopuszczalnych/docelowych pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.”	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	<u>Str. 168 Poziom 1 (żółty)</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po	„2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez GIOŚ-Regionalny Wydział	poziom I dotyczy poziomów dopuszczalnych/docelowych pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10."	Monitoringu Środowiska w Rzeszowie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P"	doprecyzowanie przekazywania informacji przez RWMS	
	<u>Str. 169 Rodzaj i stopień powiadomienia dla poziomu 1 (żółtego)</u>	proponowany zakres zmian powiadomienia	<p>b. data, godzina i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego/ docelowego substancji w powietrzu ~~pyłu zawieszonego PM10~~ wraz z podaniem przyczyny tego stanu,</p> <p>c. ~~prognoza zmian poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian~~</p> <p>e. ~~wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte~~</p> <p>f. ~~możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych — jakich i u kogo, kontaktowy numer telefonu do informowania o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi.~~</p>	<p>b.- ponieważ zgłoszenie nie dotyczy tylko pyłu PM10</p> <p>c. zgłoszenie nie dotyczy wyłącznie pyłu PM10, ponadto zgłoszenie dotyczące przekroczenia poziomów dopuszczalnych/ docelowych substancji w powietrzu dotyczy dłuższych okresów czasowych i nie umożliwia przewidzenia zmian stężeń tak jak w przypadku poziomu II i III alertów.</p> <p>e. uzasadnionym jest wskazywanie grup wrażliwych w alertach poziomu II i III.</p> <p>f. uzasadnionym jest wskazywanie negatywnych skutków zdrowotnych w alertach poziomu II i III.</p>	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
	<u>Str. 169 Poziom 2 (pomarańczowy)</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10.”	„2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez GIOŚ-Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10.”	doprecyzowanie przekazywania informacji przez RWMS	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	<u>Str. 169 Poziom 3 (czerwony)</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10.”	„2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez GIOŚ-Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10.”	doprecyzowanie przekazywania informacji przez RWMS	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str.172 akapit 4	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „Poziomy dopuszczalne, krótkoterminowe (jedno lub 24-godzinne) są również wartościami określonymi ze względu na negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na zdrowie ludzkie, jednak są to wartości kilkukrotnie niższe niż alarmowe, stąd działania nie muszą i nie powinny być tak rygorystyczne.	Poziomy dopuszczalne, krótkoterminowe (jedno lub 24-godzinne) są wartościami określonymi ze względu na negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na zdrowie ludzkie, jednak są to wartości kilkukrotnie niższe niż alarmowe. Poziomy dopuszczalne i docelowe średnioroczne są wartościami długoterminowymi. Na wysokość stężeń długookresowych wpływają	Doprecyzowanie zapisu podejmowanych działań przy ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych (poziom I żółty)	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		Natomiast poziomy dopuszczalne i docelowe średnie roczne są wartościami długoterminowymi, na które działania krótkoterminowe będą miały znikomy wpływ, tak więc powinny się ograniczyć do działań informacyjnych."	poziomy stężenie dobowych i jednogodzinnych w danym roku. Ponieważ w przypadku ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu wdrożenie działań krótkoterminowych będzie miało znikomy wpływ, tak więc działania powinny dotyczyć realizacji Programów ochrony powietrza zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz działań informacyjnych.		
	Str. 173 akapit 1	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> Powszechnie przyjęty sposobem udostępniania informacji jest Internet. Na stronie GIOŚ www.powietrze.gios.gov.pl dostępne są na bieżąco informacje o jakości powietrza w Polsce oraz w województwie podkarpackim."	Powszechnie przyjęty sposobem udostępniania informacji jest Internet. Na stronie GIOŚ www.powietrze.gios.gov.pl dostępne są: - na bieżąco informacje o jakości powietrza w Polsce oraz w województwie podkarpackim; - krótkoterminowe 3-dniowe prognozy zanieczyszczenia powietrza; - ostrzeżenia- informacje o wysokich stężeniach zanieczyszczeń powietrza w ostatnim czasie. Dostępna jest również darmowa aplikacja GIOŚ na telefony komórkowe „Jakość powietrza w Polsce” dająca	Doprecyzowanie zapisu o możliwości dostępu do mierzących informacji o jakości powietrza.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
			możliwość bieżącego dostępu do wyników pomiarów ze stacji monitoringu powietrza PMŚ oraz ostrzeżeń o złej jakości powietrza.		
	<u>Str. 174 zadania WCZK</u>	<u>Proponujemy przeredagowanie tekstu:</u> „- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska;”	„-współpraca z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska realizującym monitoring jakości powietrza w ramach Państwowego monitoringu środowiska, poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie”	monitoring jakości powietrza będący podstawą ogłaszania alertów wykonuje GIOŚ.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
Ekoskop		Należy zwiększyć wielokrotnie (w najbliższych 2 latach) wydatki w budżetach gmin, powiatów i województwa podkarpackiego na działania edukacji antysmogowej. Zapisy o wydatkach rzędu 1000 zł i 2 akcjach edukacyjnych (w gminie) są łatwe do zrealizowania, lecz niewiele zmieniają świadomości społecznej. Proponuje w każdej gminie na bezpośrednie działania adresowane do mieszkańców w formie spotkań z specjalistami przeznaczyć od 5 000 do 10 000 zł (zależnie od liczby mieszkańców).			Uwzględniono częściowo – ze względu na konieczne do poniesienia koszty działań naprawczych (wymiana kotłów) nie zwiększono liczby akcji edukacyjnych, jednak dodano zapisy odnośnie akcji zawarte w uwadze.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>Działania edukacyjne powinny być mierzone liczbą spotkań i liczbą uczestniczących osób. Należy zasugerować (zalecić? nakazać?) przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych dla Radnych Gmin omawiających przyczyny zjawisk smogowych (niska emisja wynikająca ze spalania węgla, węgla niskiej jakości, mokrej biomasy, biomasy, odpadów komunalnych), stan powietrza na podkarpaciu, sposoby monitoringu, oddziaływanie powietrza smogowego na stan zdrowia mieszkańców, statystyki zachorowań i zgonów w Polsce i Europie, koszty społeczne i gospodarcze, sposoby przeciwdziałania smogowi – niskonakładowe działania właścicieli gospodarstw, zamiana sposobów ogrzewania różne rozwiązania, analiza kosztów i zysków, możliwe działania samorząd, strategiczne rozwiązania długoterminowe,</p>			

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>Należy zasugerować (zalecić? nakazać?) przeprowadzenie (podobnych co do treści jak powyżej) spotkań informacyjno-szkoleniowych dla wybranych grup społecznych – otwarte spotkania dla mieszkańców, spotkania w szkołach, cykle lekcji antysmogowych dla zespołów klasowych, zajęcia w przedszkolach, spotkania dla 3-go wieku. Należy opracować i upublicznic prosty i bardzo komunikatywny przekaz informacyjny do umieszczenia w Internecie, mediach społecznościowych, wykorzystania w mediach tradycyjnych, na tablicach informacyjnych gmin. Komunikat (miniporadnik?) adresowany do typowego podkarpackiego „Jana Kowalskiego”, który w prostych słowach i przy minimum informacji wyjaśni co ma (musi) i do kiedy, zrobić właściciel domu jeśli ma piec kopciuch, stary piec</p>			

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>węglowy , piec czy kominek na drewno? Do kogo zwrócić się o poradę fachową i pomoc (doradcy energetyczni?, pracownicy gminy?)</p> <p>Należy zasugerować (zalecić? nakazać?) zwiększenie nasadzeń drzew, pionowej roślinności, krzewów ze zwiększeniem terenów zielonych w miastach i miasteczkach, wzdłuż dróg, w centrach zabudowanych wsi, celem zwiększenia powierzchni zielonej (liczby drzew) rocznie o min 10% w stosunku do areалу (liczby drzew) w roku poprzednim. Należy zawniioskować do WFOŚiGW o przygotowanie specjalnej linii dotacji do edukacji ekologicznej na rzecz działań antysmogowych (warsztaty edukacyjne i akcje lokalnych, nasadzeń drzew, zakładania ogrodów dachowych, wprowadzania roślinności pionowej)</p>			
Odpowiedzi na uwagi Ministra Klimatu (art. 91 ust. 2b ustawy Prawo ochrony środowiska)					
Minister Klimatu				Identyfikacja wykorzystywanych informacji źródłowych winna być precyzyjna i odpowiadać	Uwzględniono – zapisy dot. danych źródłowych poprawiono.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				wymogom obowiązujących norm PN-ISO 690 i PN-ISO 690-2. Nie jest to jedynie problem natury formalnej – brak konkretnej identyfikacji danych źródłowych zarówno utrudnia merytoryczną ocenę prawidłowości wykonania pracy i wiarygodności przedstawianych wyników, ale także wszelkie dalsze prace związane z przyszłymi korektami planu lub jego rozwojem.	
				Tytuły poszczególnych rozdziałów często nie odpowiadają ich zawartości, na którą składa się szereg luźno powiązanych z danym rozdziałem informacji, często nie dotyczących analizowanego w programie obszaru i zanieczyszczeń, ze względu na przekroczenie których program został sporządzony. Powyższe dotyczy całego dokumentu, a dobrym przykładem są rozdziały od str. 270, zatytułowane „Oceny (...)”, które tych ocen nie zawierają.	Wyjaśnienie – tytuły rozdziałów odpowiadają zapisom z rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych. Uwzględniono częściowo - w rozdziałach „Oceny...” podkreślono zdania zawierające oceny oraz uzupełniono częściowo informacje w nich zawarte. Jednak szczegółowe oceny wskazanych w §7 pkt 1-6 tematów w strefie podkarpackiej musiałyby być odrębnymi opracowaniami, a nie przedmiotem Programu ochrony powietrza.
				Zgodnie z §3 pkt 2 lit. b rozporządzenia, dokument winien zawierać	Uwzględniono – opis metod załączono do programu w odrębnym

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>wyszczególnienie metod stosowanych przy ocenie poziomów substancji w powietrzu. Znajdujemy w nim natomiast jedynie informację o użytym modelu (WRF-CALMET oraz CAMx), oraz o okresie obliczeń (2018 rok) - co nie identyfikuje metody. Podana tu informacja winna umożliwiać zarówno wierne odtworzenie procesu obliczeniowego, jak też umożliwiać merytoryczną ocenę poprawności modelowania.</p> <p>Przedstawione w tekście wyniki budzą zastrzeżenia. Obliczenia zostały wykonane dla okresu zaledwie jednego roku, a są traktowane jako reprezentatywne w sensie klimatologicznym. Mimo dostępności danych pomiarowych pochodzących z sieci meteorologicznej, nie wykonano porównania wyników modelowania warunków meteorologicznych z tymi pomiarami, i zaprezentowano wyniki tego modelowania (bez weryfikacji, i dla okresu zaledwie jednego roku) - jako reprezentatywną i wiarygodną klimatologię.</p> <p>Przedstawione na rysunkach 1-8, otrzymane jako wyniki modelowania, i traktowane jako rzeczywiste, przebiegi średnich miesięcznych prędkości wiatru w siedmiu wybranych miastach nie zostały</p>	<p>rozdziale: 1.4.2 „Metody stosowane przy ocenie poziomów substancji w powietrza”.</p> <p>Wyjaśnienie – obliczenia zostały wykonane dla jednego roku i nie są traktowane jako reprezentatywne w sensie klimatologicznym. W Programie w rozdziale 1.3.3 „Czynniki klimatyczne mające wpływ na poziom substancji w powietrzu” opisano warunki klimatyczne strefy podkarpackiej, natomiast w rozdziale 1.3.4 „Warunki meteorologiczne w strefie podkarpackiej w 2018 r. mające wpływ na poziom substancji i wyniki uzyskiwane z modelowania” opisano warunki meteorologiczne tej strefy za jeden rok wskazany w tytule – 2018, na podstawie danych uzyskanych za pomocą modeli</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				skonfrontowane z pomiarami, mimo funkcjonowania położonych na terenie województwa stacji meteorologicznych I i II rzędu (Rzeszów-Jasionka, Przemyśl, Lesko, Krosno), i kilkunastu stacji III i IV rzędu, podobnie zaniechano porównania otrzymanych sum opadów z danymi pomiarowymi – mimo że na terenie województwa funkcjonuje kilkadziesiąt stacji opadowych V rzędu sieci IMGW.	WRF/CALMET. Wybór danych modelowych, a nie danych pomiarowych jest konieczny ze względu na: - dane modelowe pokrywają cały badany obszar z dużą gęstością (1x1 km), a dane pomiarowe są zlokalizowane bardzo rzadko, - dane modelowe zawierają dane z profili pionowych niezbędne do modelowania – brak takich danych z pomiarów . Program ochrony powietrza wykonywany jest dla roku, w którym nastąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych stężeń zanieczyszczeń, w tym wypadku dla roku 2018 (rok bazowy). Każdy rok meteorologiczny ma swoją specyfikę, która warunkuje zarówno wielkość przekroczeń, jak i ich zasięg obszarowy. W odniesieniu do walidacji danych meteorologicznych. Używane do modelowania stężeń zanieczyszczeń dane meteorologiczne, zanim

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
					wykonane zostaną w oparciu o nie obliczenia stężeń zanieczyszczeń, poddawane są walidacji wg. odpowiednich procedur statystycznych przewidzianych dla danych meteorologicznych. Uzyskiwane wskaźniki wskazują, że wyniki są dobrej jakości i mogą być stosowane w dalszych obliczeniach.
				Mapki przedstawiające dominujący kierunek wiatru (1-10) na terenie województwa ukazują przewagę wiatrów z południa - co nie odpowiada stanowi faktycznemu, np. róża wiatrów z roku 2018 z Rzeszowa wykazuje ok. 17% wiatrów wschodnich, i tylko ok. 6% z południa. Przedstawione na rysunku 1-10 róża wiatrów wykazują dość istotne różnice w stosunku do róż wiatrów otrzymanych z rzeczywistych pomiarów a wymienionych stacjach IMiGW-PIB w 2018r. W związku z brakiem możliwej weryfikacji obliczeń, czy też bezpośredniego wykorzystania danych poprzez asymilację, powstaje wątpliwość odnośnie wiarygodności dalszych obliczeń.	Wyjaśnienie - prędkość i kierunek wiatru w odniesieniu do wyników modelowania analizuje się poprzez podanie jej średnich wartości 1h, na wysokości 10 m, stąd też mogą one różnić się w pewnym stopniu w stosunku do mierzonych na stacjach synoptycznych prędkości wiatru, gdzie uwzględniane są wartości 1 min. Ponadto prędkość wiatru w znacznym stopniu zależy od lokalnych warunków terenowych takich jak zagłębienia czy wyniesienia terenu, obecność przeszkód itp., które wpływają na wartości mierzone, a które w polu meteorologicznym o oczku 5 km x 5 km, w modelu uwzględniane

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
					są w znacznie mniejszym stopniu.
				Zgodnie z §3 pkt 1 lit. a rozporządzenia, do programu winna zostać załączona mapa strefy opracowana w państwowym systemie odniesień przestrzennych, z wykorzystaniem materiałów i baz danych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym”. Przekazany do zaopiniowania dokument takiego załącznika nie zawiera.	Uwzględniono – dodano załącznik z mapą strefy podkarpackiej, opracowane w państwowym systemie odniesień przestrzennych, sporządzone odrębnie dla każdej substancji, dla której wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 i PM2,5 oraz docelowego B(a)P.
				Omówienie źródeł informacji wyjściowych służących do konstrukcji scenariusza bazowego (rozdział 1.9.1) nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy odpowiada on wymaganiom określonym w §3 pkt 3 lit. a rozporządzenia.	Uwzględniono – omówienie źródeł rozszerzono.
				Wobec braku pełnego opisu założeń i metody obliczeń służących do wyznaczenia liczb podanych w tabelach 1-24 – 1-26 (Rzeszów), trudno jednoznacznie potwierdzić wiarygodne spełnienie wymagań §3 pkt 3 lit. a-c rozporządzenia.	Uwzględniono - poszerzono opis metod wydzielając go w odrębnym rozdziale: 1.4.2 „Metody stosowane przy ocenie poziomów substancji w powietrzu”. Należy wskazać, że metoda została zaakceptowana przez Ministerstwo Klimatu pismami: znak DPK-I.440.84.2019.MZ z dnia 23.08.2019 (adresowane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
					Mazowieckiego) oraz znak DPK-I.440.129.2019.MZ z dnia 25.11.2019 (adresowane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego).
				<p>Przedstawiony do zaopiniowania plan działań krótkoterminowych nie zawiera wymaganego przez §9 pkt 1 lit. e rozporządzenia określenia prawdopodobnego wpływu realizowanego planu na poziom substancji w powietrzu, w tym na skrócenie czasu trwania przekroczenia oraz ograniczenie narażenia; zawiera jedynie stwierdzenie o niemożliwości określenia efektu ekologicznego.</p>	<p>Uwzględniono - zapis rozszerzono. Rozszerzony zapis jest zgodny ze stanowiskiem Ministerstwa Klimatu wyrażonym przez Przedstawiciela Ministerstwa w korespondencji elektronicznej pomiędzy UM Województwa Mazowieckiego a Ministerstwem Klimatu (e-mail z dnia 14.12.2019 r.), dotyczącej sposobu określenia efektu ekologicznego działań krótkoterminowych, cyt. „Efektem ekologicznym podjętych działań, określanych w planach działań krótkoterminowych powinno być zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomów alarmowych, informowania czy też dopuszczalnych. Co np. w przypadku normy dopuszczalnej dla pyłu</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
					PM10 (wartość średniodobowa – dopuszczalne przekroczenie wartości 50 µg/m ³ – 35 dni w roku kalendarzowym), efektem podjętych działań będzie nie dopuszczenie do sytuacji przekroczenia tego poziomu 36 dni w roku”.
				Nie stwierdzono znaczących różnic pomiędzy danymi KOBiZE, a danymi przedstawionymi w programie ochrony powietrza. Największa różnica wynosi 5% i dotyczy emisji z transportu drogowego (SNAP07).	Wyjaśnienie – różnica ta może wynikać ze sposobu sumowania emisji z warstwy shp.
				W obydwu projektach programów ochrony powietrza proponuje się zmienić redakcję akapitu poświęconego Programowi LIFE w sposób następujący: Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Głównym celem programu jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska w tym przyrody. W perspektywie finansowej 2014	Uwzględniono – zmieniono zapisy dot. Programu LIFE.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>– 2020 program LIFE składał się z dwóch podprogramów:</p> <p>1) podprogram działań na rzecz środowiska, obejmujący trzy obszary priorytetowe:</p> <p>a) ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami</p> <p>b) przyroda i różnorodność biologiczna</p> <p>c) zarządzanie i informacja w zakresie środowiska</p> <p>2) podprogram działań na rzecz klimatu, obejmujący trzy obszary priorytetowe:</p> <p>a) łagodzenie skutków zmiany klimatu</p> <p>b) dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu</p> <p>c) zarządzanie i informacja w zakresie klimatu</p> <p>W Polsce, na mocy Porozumienia z Ministrem Środowiska, wsparcia Wnioskodawcom w przygotowaniu wniosków udziela Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. NFOŚiGW współfinansuje także projekty LIFE w formie dotacji i pożyczki.</p>	
	Rozdział 1.5.4, str. 55	Należy wskazać wielkości emisji z tych źródeł, ich liczby i udział w wielkości emisji na obszarze strefy, a także nie przedstawiono informacji o sposobie pozyskania danych na temat udziału średnich źródeł spalania w stężeniach zanieczyszczeń.		W rozdziale pn. „Analiza dotycząca standardów emisyjnych dla instalacji spalania paliw od 1 do 50 MW” przeprowadzono analizę udziału średnich źródeł spalania paliw, przy czym nie wskazano wielkości emisji z tych źródeł, ich liczby i udział w wielkości emisji na obszarze	Wyjaśnienie - zgodnie z art. 91 ust. 9aa ustawy Poś projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględnić przeprowadzoną przez zarząd województwa analizę w zakresie potrzeby ustalenia

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				strefy, a także nie przedstawiono informacji o sposobie pozyskania danych na temat udziału średnich źródeł spalania w stężeniach zanieczyszczeń. Warto także zauważyć, że zastrzone standardy emisyjne dla istniejących średnich źródeł spalania paliw będą obowiązywały dopiero od 2025 r. (źródła >5 - <50) i od 2030 r. (źródła ≥ 1 - ≤ 5).	wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne dla źródeł spalania paliw nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW. Powyższy zapis nie wymaga wskazania wielkości emisji i liczby źródeł. Za pomocą modelowania matematycznego przeprowadzono analizę wpływu emisji z tych źródeł na jakość powietrza w województwie podkarpackim. W Programie, w rozdziale 1.5.4 uzupełniono informację o sposobie pozyskania danych.
	59-69	Zamiast cytować duże fragmenty dokumentów strategicznych, należy po prostu dokładnie wskazać rozdział, akapit i np. tabelę.		Zbędne jest przytaczanie znacznych fragmentów zapisów Krajowego Programu Ochrony Powietrza w rozdziale 1.8 „Informacja dotycząca możliwych do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza”.	Wyjaśnienie – rozdział 1.7 ma wskazywać możliwe do podjęcia działania zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, a więc niezbędne jest zawarcie w nim właśnie tych informacji.
	Rozdział 1.10.1, 1.10.2, str. 74, tabela 1-27, 75, 79-86	Inwentaryzacja nie jest działaniem naprawczym, a przygotowawczym, zatem w to miejsce należy zaproponować inne działanie naprawcze mające realny wpływ na obniżenie wielkości		W tabeli z wykazem wszystkich planowanych działań naprawczych przedstawiono kod działania MRzInZe pn. „Szczegółowa inwentaryzacja źródeł niskiej emisji (obiektów, w których powinna nastąpić	Wyjaśnienie - podstawą opracowania Programu ochrony powietrza jest ocena jakości powietrza za rok 2018 wykonana przez Głównego Inspektora Ochrony

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>emisji zanieczyszczeń, czyli poziomu stężeń w powietrzu. Opis działania dotyczącego wymiany kotłów należy zweryfikować i poprawić, uzupełniając brakujące informacje, tak aby było wiadomo ile kotłów będzie wymienionych, na jakim obszarze, z jakim efektem ekologicznym. W dwóch działaniach w różny sposób zapisano działania dotyczące realizacji uchwały antysmogowej – to trzeba scalić w jedno działanie i także dodać szczegółowe informacje.</p> <p>W sumie brakuje zestawienia tabelarycznego, z którego wynikałoby w rozbiciu na każde z zaproponowanych działań, np. ile kotłów na rok zostanie wymienionych, z jakim rocznym efektem ekologicznym, jakim kosztem rocznym, a także ile docelowo po zakończeniu POP'u, z jakim sumarycznym efektem ekologicznym. Przy czym efekt powinien być rozbity na dwie pozycje; redukcję wielkości emisji i wywołane w ten sposób obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz info nt. kosztów sumarycznych. Tabela z ww. danymi powinna pozwolić na coroczne raportowanie, jak również po zakończeniu realizacji. Monitorować i raportowanie działań powinno</p>		<p>wymiana kotłów na paliwo stałe) w strefie miasto Rzeszów". Naszym zdaniem działanie to powinno zostać wykonane w ramach prac nad programem ochrony powietrza, ponieważ są to informacje niezbędne do właściwego, rzetelnego określenia harmonogramu działań, kosztów i oszacowania skutków realizacji programu ochrony powietrza, tak aby zaplanowane działania przyniosły oczekiwany skutek. Dodatkowo, jeżeli w ramach programu nie została przeprowadzona inwentaryzacja małych źródeł, to należy zadać pytanie o sposób określenia liczby kotłów, które powinny zostać wymienione. Dalej zapisano, że: „Szacowana liczba kotłów które powinny zostać wymienione na terenie strefy miasto Rzeszów zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej do 2026 wynosi 9 220.” Brak rzetelnej informacji na temat liczby kotłów, które należy wymienić podważa solidność przeprowadzonych analiz dotyczących kosztów i skuteczności działań.</p>	<p>Środowiska. W ocenie wyznaczono obszary przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i B(a)P między innymi na podstawie modelowania wykonanego przez IOŚ jak i baz emisji opracowanych przez KOBIZE. Zarząd Województwa otrzymał bazy danych o emisjach (na podstawie, których wyznaczono obszary przekroczeń), jednak otrzymane dane nie zawierały szczegółowych informacji o komunalno-bytowych źródłach emisji, które były niezbędne do wykonania prawidłowego modelowania i wskazania obszarów przekroczeń. Nie otrzymał również danych dot. udziałów stężeń zanieczyszczeń w obszarach przekroczeń, a więc podstawowej informacji, która wskazuje jakie działania naprawcze należy wykonać by poprawić jakość powietrza na terenie województwa. W tej sytuacji w ramach Programu ochrony</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		uwzględniać weryfikację zgodności stanu bieżącego na koniec roku i projektu z założonym harmonogramem – to należy koniecznie uzupełnić w POP! Przedstawiony harmonogram jest jedynie zarysem, a nie szczegółowym harmonogramem rzeczowo-finansowym – należy uzupełnić wspomniane powyżej szczegóły, aby była możliwość monitorowania realizacji działań!			powietrza koniecznym było wykonanie dodatkowego modelowania w obszarach przekroczeń, a w związku z bardzo krótkim czasem na opracowanie Programu koniecznym było wykorzystanie baz emisji przygotowanych na potrzeby wcześniejszych programów, które zostały zaktualizowane i uzupełnione. Jednak wykonanie pełnej, szczegółowej inwentaryzacji emisji powierzchniowej dla obszaru całego województwa jest niemożliwe w okresie 2-3 miesięcy (okres na wykonanie projektu Programu) zarówno ze względu na czas jak i finansowanie. W Programie uzupełniono informację o sposobie szacowania ilości kotłów oraz zestawienie źródeł danych, które wykorzystano do obliczeń.
	Rozdział 1.10.4, str. 87	Cały rozdział, niezwykle istotny dla skuteczności programu ochrony powietrza, wymaga rzetelnej analizy i uaktualnienia.		W rozdziale pn. „Źródła finansowania działań naprawczych” wśród źródeł finansowania działań naprawczych wskazano Program infrastruktura i	Uwzględniono – zapisy w rozdziale 1.9.4. zweryfikowano i poprawiono.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>środowisko 2014-2020 oraz Regionalny program operacyjny województwa podkarpackiego na lata 2014-2020. Biorąc pod uwagę termin opracowania, przyjęcia i obowiązywania opiniowanego projektu uchwały, wyjaśnienia wymaga w jakim zakresie możliwe będzie skorzystanie z tych Programów. Dodatkowo w rozdziale tym znalazły się programy, które już dawno zostały zakończone np. na str. 94, Poprawa efektywności energetycznej. Część 1) LEMUR – Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej – zgodnie z informacją zawartą na stronie NFOŚiGW program został zakończony 30 czerwca 2016 r. O tym, że rozdział ten zawiera prawdopodobnie informacje przeniesione z dokumentów opracowanych kilka lat temu świadczy np. przypis nr 11 na str. 88 („dostęp z dnia 18.10.2016 r.”).</p>	
	Rozdział 1.10.5, str. 101-104, tabela 1-40	Należy dodać komentarz wyjaśniający dlaczego te zadania zostały tu przedstawione i w jakim stopniu wpływają na poprawę jakości powietrza, a jeśli nie mają takiego wpływu to nie należy zamieszczać tej tabeli.		Nie bardzo wiadomo dlaczego zamieszczono tabelę z działaniami nieuwjętymi w POP'ie. Nie dodano żadnego komentarza, zatem nie wiadomo jaki jest tego cel, zwłaszcza, że niektóre z nich mają bardzo luźny albo żaden związek z procesem poprawy jakości powietrza.	Wyjaśnienie - zgodnie z §3 pkt 5 g rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych Program powinien zawierać listę działań, nieobjętych programem, planowanych lub już przygotowanych i

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
					przewidzianych do realizacji.
	Rozdział 1.10.6, str. 105	Należy dokonać hierarchizacji kierunków działań i wskazać konkretne jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie. Brakuje też uzasadnienia wynikającego z wcześniejszej analizy zasadności realizacji wymienionych kierunków, a także oceny efektów realizacji zaproponowanych działań.		Rozdział pn. „Kierunki i zakres działań” zawiera kilka stron różnych, bardzo ogólnie sformułowanych kierunków działań. Określenie zalecanych działań w takiej formie nie gwarantuje ich realizacji.	Wyjaśnienie – rozdział 1.9.6 nie zawiera działań naprawczych, te zapisane są w rozdziałach 1.9.1 i 1.9.2. Ze względu na możliwość błędnej interpretacji zapisów tego rozdziału został zmieniony jego tytuł na „Przykłady dobrej praktyki w ograniczeniu zanieczyszczeń powietrza.
	Rozdział 1.10.6.2, str. 111	Należy zweryfikować i poprawić informacje zawarte w tym rozdziale.		Rozdział pn. „Ocena konieczności zastosowania najlepszych dostępnych technik” wymaga poprawy, zawarte w nim informacje są nieaktualne. Przywołana została nieobowiązująca już dyrektywa 2008/1/WE i nieaktualne zasady stosowania BAT. Obowiązujące przepisy dotyczące pozwoleń zintegrowanych i konkluzji BAT stanowią transpozycję dyrektywy 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola).	Uwzględniono – poprawiono zapisy dot. stosowania BAT.
	Rozdział 1.10.6.5, str. 113	Należy zweryfikować ten tekst, przeanalizować go pod kątem regulacji, które wpłynęły na redukcję zanieczyszczeń, ze względu		W rozdziale tym nieaktualna jest następująca informacja: „Działania na rzecz ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko	Uwzględniono – poprawiono zapisy w rozdziale 1.9.6.5.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		na przekroczenie których program został sporządzony i mają zastosowanie do rozpatrywanego obszaru. Konieczna jest także ilościowa ocena tej redukcji.		<p>zapisane w Polityce obejmują między innymi wprowadzenie w wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepła dopuszczalnych produktowych wskaźników emisji jako narzędzia pozwalającego zmniejszać poziomy emisji SO₂ i NO_x, w tym osiągnąć pułapy ustalone w Traktacie Akcesyjnym dla Polski." Pomimo, że w „Polityce energetycznej Polski do 2030 r.” znajduje się przytoczony wyżej zapis, to trzeba zwrócić uwagę, że jest on już od kilku lat nieaktualny. Pułapy ustalone dla obiektów energetycznego spalania w Traktacie akcesyjnym dotyczyły lat 2008, 2010, 2012. Cały ten tekst wymaga zweryfikowania, gdyż zawiera szereg bardzo ogólnikowych i luźno powiązanych ze sobą informacji.</p> <p>Cały punkt został podsumowany bardzo ogólnym zdaniem: „Jak wynika z powyższych analiz emisja substancji do powietrza ze źródeł zlokalizowanych na obszarze kraju tj.: elektrowni konwencjonalnych, elektrociepłowni i innych instalacji będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko powinna nieznacznie spadać w kolejnych latach.”</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
	Rozdział 2.1, str. 117, tabela 2-1	Należy zmienić, urealnić terminy składania sprawozdań przez jednostki realizujące najniższego szczebla w taki sposób, aby możliwe było dotrzymanie terminu składania sprawozdań do zarządu województwa, a następnie do ministerstwa. Terminy składania sprawozdań na różnych poziomach, przez różne jednostki i podmioty nie mogą być takie same!		We wskazanej tabeli, w trzeciej kolumnie podano terminy przekazywania sprawozdań do jednostek/podmiotów i widać, że te terminy się pokrywają, chociaż dotyczą składania sprawozdań na różnych szczeblach.	Uwzględniono – zapisy w tabeli 2-1 poprawiono.
	Str. 161	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Tekst „Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania w sytuacji wystąpienia ryzyka przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu lub przekroczenia tego poziomu ogranicza się do działania informacyjnego. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) powiadamia w sposób zwyczajowo przyjęty o ryzyku przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu lub przekroczeniu tego poziomu.” Ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu objęte jest działaniami poziomu I i oprócz benzo(a)pirenu dotyczą również pyłu PM10 i pyłu PM2,5. Działania dotyczące ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych i	Uwzględniono - doprecyzowano informacje o działaniach podejmowanych przy poszczególnych stopniach alertów w PDK.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>docelowych nie są działaniami krótkoterminowymi, które stosuje się w odniesieniu do ryzyka przekroczenia poziomów informowania i alarmowego pyłu PM10. Najczęściej dotyczą one dłuższego okresu w ciągu roku (nawet kilka miesięcy) dlatego działania dla samorządów powinny dotyczyć realizacji działań określonych w Programach ochrony Powietrza.</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: „Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania w sytuacji wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu PM10 i pyłu PM2.5 średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu lub przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego głównie dotyczy działania informacyjnego realizowanego przez WCZK. Pozostałe działania realizowane są zgodnie z zapisami Programu Ochrony Powietrza. Dodatkowo przy wystąpieniu ryzyka przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 wzmagane są kontrole kotłów domowych w zakresie stosowania się do ustawowego zakazu spalania odpadów w instalacjach do tego nieprzystosowanych”.</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
	Str. 162	Należy zweryfikować i poprawić tekst na tej stronie, tak aby zaproponowane działania przyniosły realny efekt ekologiczny.		Wątpliwe wydaje się stwierdzenie, że w odniesieniu do PM i B(a)P „Z powyższego wynika, iż nie ma możliwości zastosowania takich działań krótkookresowych, które byłyby skuteczne i przyniosłyby wymierny efekt ekologiczny.” Dla przykładu, można przewidzieć obowiązkowe zastąpienie opalania domów paliwami stałymi przez użycie ogrzewania elektrycznego w okresach krytycznych – przy ewentualnym zastosowaniu rekompensat finansowych lub inne rozwiązania pozwalające na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.	Uwzględniono –zapis zmieniono. Odnosząc się do przykładowego działania krótkoterminowego należy stwierdzić, iż takie działania muszą być realne do wdrożenia i kontroli. Musiałby powstać skuteczny system rekompensat, jak i kontroli.
	Str. 163, tabela 4-2	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Proponujemy korektę działań: Korekta tytułu: POZIOM I (kolor żółty - ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego) POZIOM I Działanie SMRzInf - korekta działania: Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego - korekta sposobu działania: Informacje na stronie internetowej o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 lub docelowego benzo(a)pirenu POZIOM I wprowadzenie działania SMRzPop - działanie: realizacja zadań określonych w Programie ochrony powietrza	Uwzględniono – doprecyzowano opis działań przy poszczególnych alertach PDK w celu ujednolicenia postępowania z procedurą GIOŚ.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>- sposób działania: realizacja zadań przez samorządy zgodnie z przyjętym harmonogramem</p> <p>- rodzaj emisji: emisja powierzchniowa</p> <p>- wykonawca (podmiot realizujący zadanie): gmina</p> <p>- jednostka kontrolna: Zarząd Województwa poprzez sprawozdawczość z realizacji POP</p> <p>POZIOM I Działanie SMRzIso</p> <p>-korekta sposobu działania: Wzmoczenie kontroli kotłów domowych w tym zakresie przy wystąpieniu ryzyka przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10</p> <p>POZIOM I Działanie SMRzIOm</p> <p>Korekta sposobu działania: Zalecenie dla mieszkańców strefy – jeżeli jest to możliwe, nie należy stosować paliwa stałego (węгля, drewna) do ogrzewania lub stosować węgiel lepszej jakości. Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu stosowania paliw określonych w §6 uchwały nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego (uchwała antysmogowa).</p> <p>POZIOM II Działanie SMRzIIOm</p> <p>Korekta sposobu działania: Zalecenie dla mieszkańców strefy – jeżeli jest to możliwe, nie należy stosować paliwa stałego (węгля, drewna) do</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>ogrzewania lub stosować węgiel lepszej jakości. Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu stosowania paliw określonych w §6 uchwały nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego (uchwała antysmogowa). POZIOM III Działanie SMRzIIIOm</p> <p>Korekta sposobu działania: Zalecenie dla mieszkańców strefy – jeżeli jest to możliwe, nie należy stosować paliwa stałego (węgla, drewna) do ogrzewania lub stosować węgiel lepszej jakości. Należy bezwzględnie przestrzegać zakazu stosowania paliw określonych w §6 uchwały nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego (uchwała antysmogowa).</p>	
	Str. 166	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		<p>Sposób postępowania organów administracji i podmiotów korzystających ze środowiska Pkt. 3 zadania GIOŚ: Tekst „- powiadamianie organów o stanie jakości powietrza i wystąpieniu ryzyka wystąpienia lub wystąpieniu przekroczeń poziomów dopuszczalnych, docelowych i alarmowych substancji w powietrzu,”</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: „powiadamianie WCZK i Zarządu Województwa o ryzyka wystąpienia lub wystąpieniu przekroczeń poziomów dopuszczalnych,</p>	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>docelowych, informowania alarmowych określonych dla pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu" – ponieważ w przypadku działań krótkoterminowych GIOŚ nie informuje o stanie środowiska, a wyłącznie o wystąpieniu poziomów alertowych. Ponadto należy doprecyzować organy informowane przez GIOŚ.</p> <p>Pkt. 6 zadania WCZK: Tekst „- współpracę z podmiotami realizującymi monitoring środowiska”</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: „- współpracę z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska realizującym monitoring jakości powietrza w ramach Państwowego monitoringu środowiska, poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie” – ponieważ alerty ogłaszanie są przez WCZK po otrzymaniu informacji o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych docelowych i informowania alarmowych po otrzymaniu informacji z GIOŚ miejscowego RWMS.</p>	
	Str. 168	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Tryb ogłaszania wdrożenia działań krótkoterminowych dla pyłu zawieszonego PM10 w strefie podkarpackiej System informowania społeczeństwa 1. Poziom 1 (kolor żółty) – tekst „istnieje ryzyko przekroczenia poziomu	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10” Proponujemy przeredagowanie tekstu: „istnieje ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P” – ponieważ powiadomienia dotyczą pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P	
	Str. 168	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Tekst „1) powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego – poziom 1 żółty” Proponujemy przeredagowanie tekstu: powiadomienie o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego – poziom 1 żółty” - ponieważ powiadomienia dotyczą pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 168	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Poziom 1 (żółty) Tekst: „Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10.” Proponujemy przeredagowanie tekstu: „Informacja o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P” – ponieważ powiadomienia dotyczą pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P. Tekst: „1. Warunek wymagany do ogłoszenia informacji: wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego (o	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny lub o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy) pyłu zawieszonego PM10.”</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: „1. Warunek wymagany do ogłoszenia informacji: wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P” – ponieważ poziom I dotyczy poziomów dopuszczalnych/docelowych pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.”</p> <p>Tekst: „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10.”</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez GIOŚ-Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego B(a)P” – ponieważ poziom I dotyczy poziomów dopuszczalnych/docelowych pyłu PM10, pyłu PM2,5 i B(a)P.”</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
	Str. 169	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Poziom 2 (pomarańczowy) Tekst: „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10.” Proponujemy przeredagowanie tekstu: „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez GIOŚ-Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10.”	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 169	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Poziom 3 (czerwony) Tekst: „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10.” Proponujemy przeredagowanie tekstu: „2. Termin ogłoszenia powiadomienia: po przekazaniu przez GIOŚ-Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10.”	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 172, akapit 4.	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		Tekst: „Poziomy dopuszczalne, krótkoterminowe (jedno lub 24-godzinne) są również wartościami określonymi ze względu na negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>na zdrowie ludzkie, jednak są to wartości kilkukrotnie niższe niż alarmowe, stąd działania nie muszą i nie powinny być tak rygorystyczne.</p> <p>17. Natomiast poziomy dopuszczalne i docelowe średnie roczne są wartościami długoterminowymi, na które działania krótkoterminowe będą miały znikomy wpływ, tak więc powinny się ograniczyć do działań informacyjnych.”</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: Poziomy dopuszczalne, krótkoterminowe (jedno lub 24-godzinne) są wartościami określonymi ze względu na negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na zdrowie ludzkie, jednak są to wartości kilkukrotnie niższe niż alarmowe. Poziomy dopuszczalne i docelowe średnioroczne są wartościami długoterminowymi. Na wysokość stężeń długookresowych wpływają poziomy stężenia dobowych i jednogodzinnych w danym roku.</p> <p>Ponieważ w przypadku ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu wdrożenie działań krótkoterminowych będzie miało znikomy wpływ, tak więc działania powinny dotyczyć realizacji Programów ochrony powietrza zgodnie z przyjętym</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				harmonogramem oraz działań informacyjnych.	
	Str. 173, akapit 1.	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		<p>Tekst: „Powszechnie przyjęty sposobem udostępniania informacji jest Internet. Na stronie GIOŚ www.powietrze.gios.gov.pl dostępne są na bieżąco informacje o jakości powietrza w Polsce oraz w województwie podkarpackim.”</p> <p>Proponujemy przeredagowanie tekstu: Powszechnie przyjęty sposobem udostępniania informacji jest Internet. Na stronie GIOŚ www.powietrze.gios.gov.pl dostępne są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na bieżąco informacje o jakości powietrza w Polsce oraz w województwie podkarpackim; - krótkoterminowe 3-dniowe prognozy zanieczyszczenia powietrza; - ostrzeżenia- informacje o wysokich stężeniach zanieczyszczeń powietrza w ostatnim czasie. <p>Dostępna jest również darmowa aplikacja GIOŚ na telefony komórkowe „Jakość powietrza w Polsce” dająca możliwość bieżącego dostępu do wyników pomiarów ze stacji monitoringu powietrza PMŚ oraz ostrzeżeń o złej jakości powietrza.</p>	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.
	Str. 174	Należy przeredagować tekst we wskazany sposób.		<p>Zadania WCZK</p> <p>Tekst „- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska;”</p>	Uwzględniono – doprecyzowano zapisy zgodnie z uwagą.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				Proponujemy przeredagowanie tekstu: „-współpraca z Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska realizującym monitoring jakości powietrza w ramach Państwowego monitoringu środowiska, poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie” - ponieważ monitoring jakości powietrza będący podstawą ogłaszania alertów wykonuje GIOŚ.	